

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

# **MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING**

**Betreft: Uitgaventoetsing 6: Evaluatie van de verschillende vergoedingen voor personen met een handicap en de overlap tussen Vlaamse en federale financiering – Plan van Aanpak**

## **Samenvatting**

In uitvoering van het regeerakkoord en de mededeling aan de Vlaamse regering van 14 februari 2025 worden 16 uitgaventoetsingen voorzien. In deze mededeling wordt het plan van aanpak voor de uitgaventoetsing nummer 6 m.b.t. de vergoedingen aan personen met een handicap en de overlap met federale tegemoetkomingen opgenomen.

Dit omvat de onderzoeksaanpak en -timing en beschrijft tevens de samenstelling van de projectgroep, de betrokken actoren en de raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren. De doelstelling van het onderzoek is te identificeren waar er overlap is om meer kostenefficiënt de beschikbare middelen in te zetten. Het plan van aanpak werd bijgesteld ingevolge opmerkingen van de Inspectie van Financiën en van de stuurgroep. Daar waar er niet werd ingegaan op de opmerkingen van de Inspectie van Financiën en de stuurgroep, wordt het verantwoord in de mededeling.

## **1. SITUERING**

Sinds 1 januari 2023 hebben de gewijzigde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) en het bijhorende Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) zowel brede heroverwegingen als uitgaventoetsingen in de regelgeving verankerd.

Uitgaventoetsingen zijn in de regelgeving gedefinieerd als systematische, diepgaande en specifieke onderzoeken van uitgavencategorieën met een substantiële budgettaire impact om bij constant beleid de doeltreffendheid of doelmatigheid van het beleid te verbeteren.

Via de mededeling “Uitgaventoetsingen legislatuur 2024-2029” (14 februari 2025) maakte de minister van Begroting kenbaar over welke onderwerpen nieuwe uitgaventoetsingen voor deze legislatuur werden afgesproken en op welke manier deze moeten worden uitgevoerd.

Er worden 16 uitgaventoetsingen ingepland in de legislatuur 2024-2029, waaronder de evaluatie van de verschillende vergoedingen voor personen met een handicap en de overlap tussen Vlaamse en federale financiering (Uitgaventoetsing 6).

## 2. PLAN VAN AANPAK

De voorliggende mededeling legt het plan van aanpak vast m.b.t. de uitvoering van deze uitgaventoetsing. Dit plan van aanpak werd uitgewerkt door de projectgroep en voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en aan de centrale stuurgroep. Het plan werd op verschillende vlakken bijgestuurd op basis van de adviezen.

Het VAPH wenst in deze uitgaventoetsing een overzicht te geven van de verschillende vergoedingen die mogelijk zijn en wenst van elk van deze vergoedingen dan ook duidelijk weer te geven:

- wat ze inhouden en wat de bedoeling is van deze vergoeding;
- op basis waarvan ze toegekend worden;
- door welke entiteit ze uitbetaald worden;
- op welke manier ze besteed kan worden.

Het plan van aanpak bevat conform artikel 3/1, §2 en §3 BVCO volgende elementen:

- de (budgettaire) scope van het onderzoek;
- een duidelijke omschrijving en invulling van het onderwerp;
- het voorstel van de onderzoeksmethoden dat zal worden gehanteerd;
- de timing van de uitgaventoetsing;
- wie er betrokken wordt in het proces;
- de raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren.

## 3. ADVIES INSPECTIE VAN FINANCIËN EN STUURGROEP

De **Inspectie van Financiën** verleende een gunstig advies aan het ontwerp, met een aantal opmerkingen. Hier wordt verder op ingegaan:

- Het verstrekken van bijkomende motivering voor het beperken van de scope, waarbij IF van oordeel is dat de voorgelegde scope te beperkt is.

In de initiële scope waren belastingverminderingen (waaronder ook vrijstellingen of verhogingen van belastingvrije sommen) niet opgenomen. Op suggestie van de Inspectie van Financiën en van de stuurgroep worden deze wel meegenomen in het huidig voorstel. Daartoe wordt de projectgroep ook uitgebreid met vertegenwoordigers van de Vlaamse administratie Financiën en Begroting (in samenpraak met Vlabel) en van de FOD Financiën, die de nodige input kunnen leveren aan de onderzoekers.

Wat gemeentelijke premies betreft stelde de Inspectie van Financiën voor om een aantal typevoorbeelden te selecteren en af te toetsen voor 1 grootstad, 1 centrumstad, 1 kleine 1 en 1 (plattelands)gemeente.

Heel wat gemeenten keren inderdaad bijkomende premies en vergoedingen uit maar omwille van het aantal verschillende gemeentes en mogelijkheden is het onmogelijk om deze allemaal te vergelijken en te onderzoeken. Het VAPH wenst dan ook te duiden op de mogelijkheid die uitgewerkt is via de rechtenverkenner, die beheerd wordt door het departement Welzijn en Gevoed wordt door de verschillende overheden. Daarbij kan elke persoon met een handicap, eventueel met behulp van een professionele ondersteuner, de vergoedingen terugvinden waarop hij eventueel beroep kan doen op basis van zijn woonplaats ([rechtenverkenner.be](https://rechtenverkenner.be)). Er wordt verwacht van alle

lokale overheden dat ze alle mogelijke input zelf voldoende aanleveren aan de rechtenverkenner, zodat dit ook voldoende ten dienste kan staan van hun eigen medewerkers en burgers die hier beroep op willen doen.

Op vraag van de Inspectie van Financiën voegt het VAPH in deze uitgaventoetsing ook de vermelding van de verhoogde tegemoetkoming en andere mogelijke voordelen toe.

Vergoedingen aan voorzieningen, in functie van de opvang, ondersteuning en begeleiding van een persoon met een handicap vanuit financiering die het VAPH niet als persoonsvolgend beschouwt, zoals rechtstreeks toegankelijke financiering, financiering voor personen met een niet aangeboren hersenletsel, ... worden niet tot de scope gerekend. Zij vormen geen vergoeding aan de persoon met een handicap.

- Het plan van aanpak steunt sterk op eerder onderzoek. Dit eerder onderzoek dient van de nodige context te worden voorzien.

Het is een oplistings van zowel onderzoeken, bevestigingen uitgevoerd door het VAPH en publicaties. Deze niet-exhaustieve oplistings gebruiken we om aan te tonen dat er in het verleden reeds heel wat inventarisatie en analyse is geweest over de mogelijke vergoedingen, alsook over de vaak beperkte kennis die personen met een handicap hierrond hebben. Deze onderzoeken zijn dus zeer gericht opgesteld omdat ze volgens de kennis vanuit het VAPH reeds inzichten geeft over het gebruik, voorwaarden, combinaties en kennis en er dus ook voor zorgt dat de onderzoekers zich kunnen beperken tot deskresearch.

De referenties van de onderzoeken werden toegevoegd in het plan van aanpak.

- Het beperken van het aantal onderzoeksvragen.

We beperken de scope tot de vragen zoals geformuleerd in het advies van de Inspectie van Financiën, behalve de laatste vraag. Het advies vraagt om 'Welke vergoedingen kan Vlaanderen wijzigen (in bedrag en/of doelgroep) ten gevolge van voorgaande overlap?'. We stellen voor om hier toch de oorspronkelijke vragen te behouden, waar de antwoorden meer gelaagd zijn en nuances kunnen aangebracht worden:

- Welke beleidsaanbevelingen kunnen worden geformuleerd om mogelijke overlap tussen Vlaamse en Federale financiering te verminderen en de efficiëntie en effectiviteit van de vergoedingssystemen te verbeteren?
  - Welke aanbevelingen bestaan er voor betere afstemming en coördinatie tussen de federale en Vlaamse overheid met betrekking tot de vergoedingen voor personen met een handicap?
  - Welke beleidsadviezen kunnen gegeven worden rond mogelijke besparingsmogelijkheden.
- De vraag of er een uitbesteding moet plaatsvinden.

Er is op dit moment onvoldoende ruimte binnen de takenpakketten van medewerkers bij het VAPH die hiervoor in aanmerking zouden kunnen komen omwille van de acties/projecten in uitvoering van de conceptnota 'Naar een vernieuwd, geïntegreerd zorg- en ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap', goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 mei 2025. Gezien het feit dat het VAPH over onvoldoende kennis en expertise beschikt om alle mogelijke vergoedingen en voordelen te kunnen in kaart brengen én analyseren én de krappe deadline en de specifieke scope, zien we geen andere mogelijkheid dan het onderzoek voor deze uitgaventoetsing uit te besteden.

Het VAPH blijft van mening dat 30.000 euro voor het uit te besteden onderzoek haalbaar is, vermits het op deskresearch gebaseerd is.

- De rol van de tussentijdse rapportering aan de stuurgroep.

De tussentijdse rapportering kan voorzien worden in januari, maar de output zal tegen dan mogelijks nog beperkt zijn.

Op vraag van de stuurgroep werd de definitie van handicap die gehanteerd wordt door het VAPH opgenomen in het plan van aanpak.

Wat betreft het gebruik van de vergoedingen in aantal weer te geven, kan dit effectief voor elke vergoeding apart worden opgenomen, maar door een gebrek aan gekoppelde data op nominatief niveau is er geen info over de overlap in aantallen op persoonsniveau.

De budgettaire scope is – zoals de stuurgroep opmerkt – ruimer dan de bedragen die in het plan van aanpak wordt weergegeven. Het is evenwel op dit ogenblik niet duidelijk hoeveel er door de andere entiteiten specifiek voor personen met een handicap wordt besteed. Dat zal mogelijks duidelijk worden in de loop van het onderzoek en opgenomen worden in het eindrapport.

Het VAPH ziet geen mogelijkheid om een vergelijking te doen met andere landen omdat de systemen en de scope van de tegemoetkomingen dermate verschillen zodat het onmogelijk is om hierover, gelet op de timing, uitspraken te doen. Daarnaast verwijst het VAPH in het plan van aanpak naar de al uitgevoerde landenstudies.

Op vraag van de stuurgroep werd de projectgroep uitgebreid en werd de datum van de tussentijdse rapportering vervroegd.

## **4. TIMING**

Het VAPH stelt de vraag om, gezien de scope werd verruimd naar fiscale kortingen, de deadline van de uitgaventoetsing ook verschoven kan worden naar 30 juni 2026. Indien dit mogelijk is, zal eind maart een tussentijdse rapportering voorzien worden.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ